

Bruxelles, 5.6.2019.
COM(2019) 509 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

**o Nacionalnom programu reformi Španjolske za 2019. i davanje mišljenja Vijeća o
Programu stabilnosti Španjolske za 2019.**

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o Nacionalnom programu reformi Španjolske za 2019. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Španjolske za 2019.

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika¹, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža², a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Komisija je 21. studenoga 2018. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak Europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika za 2019. Posebnu je pozornost posvetila europskom stupu socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017. Prioritete Godišnjeg pregleda rasta potvrdilo je Europsko vijeće 21. ožujka 2019. Komisija je 21. studenoga 2018. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja, u kojemu se navodi da je Španjolska jedna od država članica za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Istog je dana Komisija donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja, koju je Europsko vijeće potvrdilo 21. ožujka 2019. Vijeće je 9. travnja 2019. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja („Preporuka za europodručje”).

¹ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

² SL L 306, 23.11.2011., str. 25.

- (2) Kao država članica čija je valuta euro te s obzirom na blisku međusobnu povezanost ekonomija u ekonomskoj i monetarnoj uniji, Španjolska bi trebala osigurati punu i pravodobnu provedbu Preporuke za europodručje, koja je navedena u preporukama od 1. do 4. u nastavku. Konkretno, mjerama kojima se povećava produktivnost odgovorit će se na prvu preporuku za europodručje, koja se odnosi na povećanje produktivnosti radi ponovne uspostave ravnoteže u europodručju; upotrebom neočekivanih prihoda za smanjenje javnog duga i usmjeravanjem investicijske politike na određena područja odgovorit će se na drugu preporuku za europodručje, koja se odnosi na obnovu pričuva i poticanje ulaganja, dok će se mjerama kojima se poboljšavaju vještine i zapošljivost odgovorit na treću preporuku za europodručje, koja se odnosi na funkcioniranje tržišta rada.
- (3) Izvješće za Španjolsku za 2019.³ objavljeno je 27. veljače 2019. U izvješću je ocijenjen napredak Španjolske u smislu preporuka za Španjolsku koje je Vijeće donijelo 13. srpnja 2018., mjera poduzetih nakon preporuka donesenih prethodnih godina te napredak Španjolske u ostvarenju njezinih nacionalnih ciljeva strategije Europa 2020. Izvješće sadržava i detaljno preispitivanje u skladu s člankom 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011, čiji su rezultati također objavljeni 27. veljače 2019.⁴ Komisija u svojoj analizi zaključuje da u Španjolskoj postoje makroekonomske neravnoteže. U kontekstu slabog rasta produktivnosti, visoke razine unutarnjeg i vanjskog duga, uključujući javni i privatni dug, i visoka nezaposlenost i dalje su slabe točke koje imaju prekogranični značaj. Napreduje smanjenje duga privatnog sektora, no i dalje postoji vrlo velika potreba za razduživanjem. Unatoč kontinuirano snažnom rastu BDP-a udio državnog duga u BDP-u i dalje je visok. Nastavlja se brzi pad stope nezaposlenosti, koja je i dalje vrlo visoka, dok je zbog visokog stupnja segmentacije tržišta rada na ugovore o radu na određeno vrijeme i ugovore o radu na neodređeno vrijeme onemogućen brži rast produktivnosti rada. Nakon što je u razdoblju od 2012. do 2015. ostvaren značajan napredak u provedbi reformi, zbog razvoja političke situacije u prošloj godini usporen je napredak u provedbi preporuka. Postojeće povoljno gospodarsko stanje otvara mogućnosti za provedbu preostalih reformi u cilju povećanja otpornosti španjolskog gospodarstva i rasta njegove produktivnosti.
- (4) Španjolska je 30. travnja 2019. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2019. i svoj Program stabilnosti za 2019. Kako bi se uzela u obzir njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (5) U Programu stabilnosti za 2019. navode se mjere koje su poduzete radi primjene preventivnih i korektivnih instrumenata predviđenih španjolskim Zakonom o stabilnosti. Međutim, u njemu se ne navode planovi o automatskoj provedbi tih instrumenata i reviziji pravila o rashodima iz Zakona o stabilnosti, u cilju jačanja doprinosa tog Zakona fiskalnoj konsolidaciji, osobito u razdoblju rasta gospodarske aktivnosti. U području javne nabave bit će ključna ambiciozna provedba Zakona o ugovorima o nabavi u javnom sektoru donesenog u 2017., u cilju poboljšanja učinkovitosti javnih rashoda i sprječavanja nepravilnosti. Konkretno, važno je da nova upravljačka struktura, odnosno Neovisni ured za regulativu i nadzor, može djelotvorno obavljati zadaće koje su mu dodijeljene te da se brzo donese sveobuhvatna strategija o javnoj nabavi uz aktivno sudjelovanje javnih naručitelja i subjekata na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini. Naposljetku, u 2019. predviđena je provedba nekoliko analiza rashoda te bi provedba preporuka koje proizađu iz tih analiza trebala potaknuti povećanje djelotvornosti javnih rashoda.

³ SWD(2019) 1008 final.

⁴ COM(2019) 150 final.

- (6) Pri izradi programa za korištenje sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova za razdoblje 2014.–2020. relevantne preporuke za Španjolsku uzete su u obzir. Kako je predviđeno člankom 23. Uredbe (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁵, ako je potrebno poduprijeti provedbu relevantnih preporuka Vijeća, Komisija od države članice može zatražiti da preispita i izmijeni svoje sporazume o partnerstvu i relevantne programe. Komisija je primjenu te odredbe detaljno objasnila u smjernicama o primjeni mjera kojima se učinkovitost europskih strukturnih i investicijskih fondova povezuje s dobrim gospodarskim upravljanjem⁶.
- (7) Nakon pravovremenog i trajnog smanjenja prekomjernog deficita i Odluke Vijeća (EU) [2019/X] o ukidanju postupka u slučaju prekomjernog deficita, na Španjolsku se primjenjuje preventivni dio Pakta o stabilnosti i rastu i prijelazno pravilo o dugu. Predviđa se da će se saldo opće države povećati s –2,5 % BDP-a, koliko je iznosio u 2018., na –2,0 % BDP-a u 2019. te da će u 2022. proračun biti uravnotežen. Na temelju ponovno izračunanog strukturnog salda⁷) ne planira se da će se srednjoročni proračunski cilj, odnosno uravnoteženo stanje proračuna u strukturnom smislu, ostvariti tijekom razdoblja obuhvaćenog Programom. Prema Programu stabilnosti očekuje se da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti s 97,1 % BDP-a, koliko je iznosio u 2018., na 95,8 % u 2019. te da će u 2022. iznositi 88,7 % BDP-a. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje te proračunske projekcije vjerojatan je. Rizici za ostvarenje fiskalnih ciljeva određenih u Programu stabilnosti za 2019. uglavnom se odnose na prihode, dok je neizvjesnost o vrijednosti ili vjerojatnosti donošenja mnogih mjera na prihodovnoj strani velika.
- (8) Vijeće je 13. srpnja 2018. preporučilo Španjolskoj da osigura da stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda⁸ u 2019. ne premaši 0,6 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,65 % BDP-a. Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2019. postoji rizik od značajnog odstupanja od preporučenog kretanja prilagodbe prema ostvarenju srednjoročnog proračunskog cilja u 2019.
- (9) Budući da je u Španjolskoj udio duga opće države u BDP-u veći od referentne vrijednosti od 60 % BDP-a utvrđene Ugovorom i da predviđeni pozitivni jaz outputa iznosi 2,0 % BDP-a, nominalni rast neto primarnih državnih rashoda ne bi se trebao povećati u 2020., što odgovara strukturnoj prilagodbi od 1,0 % BDP-a u skladu s matricom zahtjeva iz Pakta o stabilnosti i rastu. Istovremeno ima naznaka da su podcijenjeni neiskorišteni kapaciteti gospodarstva te se predviđa da će inflacija u 2019. biti manja od 2 % i daljnja stagnacija na tržištu rada (visoka stopa nezaposlenosti i vrlo visok udio nepoželjnog rada u nepunom radnom vremenu, osoba zaposlenih na ugovore o radu na određeno vrijeme i stope siromaštva među

⁵ Uredba (EU) br. 1303/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. prosinca 2013. o utvrđivanju zajedničkih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu, Europskom poljoprivrednom fondu za ruralni razvoj i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo i o utvrđivanju općih odredbi o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu, Kohezijskom fondu i Europskom fondu za pomorstvo i ribarstvo te o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1083/2006 (SL L 347, 20.12.2013., str. 320.)
COM(2014) 494 final.

⁶
⁷ Ciklički prilagođen saldo bez jednokratnih i privremenih mjera koji je Komisija ponovno izračunala primjenom zajednički dogovorene metodologije.

⁸ Neto primarni državni rashodi sastoje se od ukupnih državnih rashoda bez rashoda za kamate, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti usklađeni s prihodima iz fondova Unije i nediskrecijskih promjena u rashodima za naknade za nezaposlenost. Nacionalno financirane bruto investicije u fiksni kapital izgladuju se za četverogodišnje razdoblje. Uračunane su diskrecijske mjere na prihodovnoj strani ili povećanja prihoda propisana zakonom, dok se jednokratne mjere na prihodovnoj i rashodovnoj strani poništavaju.

zaposlenim osobama). Nadalje, instrument za procjenu jaza outputa upućuje i na visok stupanj neizvjesnosti procjena jaza outputa koje se temelje na zajedničkoj metodologiji. Na temelju te metodologije čini se da je godišnja strukturna prilagodba od 0,65 % BDP-a primjerena, što odgovara najvećoj stopi rasta neto primarnih državnih rashoda od 0,9 %. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2019., ne bude li promjene u politikama, postoji rizik od značajnog odstupanja od potrebne fiskalne prilagodbe u 2020. Nadalje, ne predviđa se da će Španjolska u 2019. i 2020. poštovati prijelazno pravilo o dugu. Općenito, Vijeće smatra da bi se od 2019. trebale poduzeti potrebne mjere kako bi se poštovale odredbe Pakta o stabilnosti i rastu. Bilo bi važno sve neočekivane prihode iskoristiti za daljnje smanjenje udjela duga opće države.

- (10) Španjolska i dalje bilježi snažan rast zaposlenosti. Nezaposlenost se smanjuje, ali je i dalje znatno veća od prosjeka Europske unije, osobito nezaposlenost mladih i niskokvalificiranih radnika. Velike su razlike između muškaraca i žena u smislu zaposlenosti i trajanja radnog vijeka. Neiskorišteni je to potencijal, osobito zbog ubrzanog starenja stanovništva.
- (11) Iako se postupno smanjuje, široko rasprostranjena primjena ugovora o radu na određeno vrijeme, uključujući u sektorima koji su manje osjetljivi na sezonalnost i cikličnost poslovanja, i dalje je među najvišima u Europi i može ograničiti španjolski potencijal rasta i socijalnu koheziju. Time su najviše pogođeni mladi, niskokvalificirani radnici i državljani trećih zemalja, koji često imaju manja prava na socijalne naknade i izloženi su većim rizicima od siromaštva. Ugovori o radu na određeno vrijeme često se sklapaju na vrlo kratko vrijeme i slab su poticaj radnicima i poslodavcima da ulažu u izobrazbu, čime se koči rast produktivnosti. I dalje je teško postići prelazak s ugovora o radu na određeno vrijeme na ugovor o radu na neodređeno vrijeme i zbog prepreka mobilnosti radne snage smanjuju se mogućnosti zapošljavanja tražitelja zaposlenja i onemogućena je njihova učinkovita raspodjela u cijeloj zemlji.
- (12) Španjolska je povećala potporu dugotrajno nezaposlenim osobama, čiji je udio u aktivnom stanovništvu u 2018. iznosio 6,4 %. Cilj je nedavno donesenih inicijativa da se zaposlenost mladih poveća savjetovanjem i profesionalnim usmjeravanjem, no javne službe za zapošljavanje objavljuju tek manji dio oglasa za slobodna radna mjesta i potrebne su dodatne mjere radi poboljšanja njihove uloge u traženju zaposlenja i zapošljavanju. Konkretno, u nekim je regijama suradnja s poslodavcima slaba i izrada alata za profiliranje vještina kako bi se vještine tražitelja zaposlenja bolje uskladile s potrebama poslodavaca tek je u početnoj fazi. Napreduje suradnja javnih službi za zapošljavanje i socijalnih službi, no još uvijek samo u određenim regijama. Većim ulaganjima u modernizirane javne službe za zapošljavanje u kombinaciji s potporom mobilnosti radne snage mogle bi se poboljšati zapošljivost i prilagodljivost radnika i olakšati njihov prijelaz na tržište rada, čime bi se u Španjolskoj poboljšali produktivnost i dugoročni uključiv rast.
- (13) Vidljivi su pozitivni rezultati nastojanja da se ojača djelovanje inspektorata rada radi suzbijanja zlouporabe primjene ugovora o radu na određeno vrijeme i povećava se udio ugovora o radu na neodređeno vrijeme u neto rastu zaposlenosti. Međutim, poslodavci i dalje u velikoj mjeri koriste ugovore o radu na određeno vrijeme. Iskustvo pokazuje da brojni poticaji za otvaranje novih radnih mjesta imaju ograničene učinke na poticanje kvalitetnog zapošljavanja. Španjolska je uvela nove evaluacije u cilju pojednostavnjenja sustava, no rezultati još nisu dostupni. Treba ubrzati provedbu natječaja za zapošljavanje kako bi se na svim državnim razinama smanjio udio ugovora o radu na određeno vrijeme u javnom sektoru i time ostvario cilj od 8 %

takvih ugovora do kraja 2019. Iako je organizacija tripartitnih okruglih stolova dobar način da se socijalni partneri u većoj mjeri uključe u izradu politika, ima prostora za poboljšanje intenziteta i pravovremenosti savjetovanja.

- (14) Udio osoba izloženih riziku od siromaštva i socijalne isključenosti te dohodovna nejednakost, iako se smanjuju, i dalje su veći od prosjeka Unije. Stope siromaštva visoke su među osobama zaposlenima na određeno vrijeme, niskokvalificiranim radnicima ili radnicima koji nisu rođeni u EU-u. Iako se smanjuje, stopa siromaštva djece i dalje je vrlo visoka. Učinak socijalnih transfera osim mirovina na smanjenje siromaštva i dalje je među najnižima u Uniji, osobito među djecom. U Španjolskoj su rashodi za socijalnu zaštitu kućanstava s djecom (iskazani kao udio u BDP-u) jedni od najnižih u EU-u i nisu dobro raspoređeni. Unatoč pozitivnim kretanjima, i dalje postoje značajne razlike u pokrivenosti uslugama socijalne skrbi osoba koje su potpuno ili djelomično ovisne o tuđoj pomoći. I dalje je rascjepkano pružanje potpore nezaposlenim osobama na nacionalnoj razini jer postoje razni programi koji su namijenjeni različitim skupinama tražitelja zaposlenja. Nedavno uvedene mjere kojima se poboljšava pokrivenost i zaštita potpore dohotku namijenjene dugotrajno nezaposlenim osobama starije dobi (u dobi od 52 godine ili više) mogu istodobno odvratiti tu skupinu osoba od traženja zaposlenja. Regionalne programe zajamčenog minimalnog dohotka karakteriziraju velike razlike u uvjetima pristupa, pokrivenosti i adekvatnosti među regijama te se zbog ograničene prenosivosti prava na socijalne naknade među regijama smanjuju poticaji za mobilnost radne snage. Zbog toga određeni broj ljudi ne prima potporu koja im je potrebna. Zahvaljujući uvođenju sustava univerzalnih socijalnih iskaznica povećat će se transparentnost sustava socijalnih naknada, čime će se omogućiti njihova bolja dodjela. Iako se siromaštvo smanjuje zahvaljujući ekonomskom oporavku, potrebna su ulaganja u politike socijalne uključenosti i socijalnu infrastrukturu (npr. socijalne stanove) kako bi se ostvario održiv rast. Nadalje, Španjolska se suočava s problemima teritorijalne kohezije, kao što su intenzivno iseljavanje i starenje stanovništva u ruralnim područjima. Rješavanju tih problema mogle bi pridonijeti mjere kojima se potiču poduzetništvo, digitalizacija i socijalna ekonomija, u okviru integriranih strategija teritorijalnog razvoja.
- (15) Tijekom krize španjolski mirovinski sustav imao je važnu ulogu u održavanju kvalitete života osoba starije dobi, koje su izložene manjim rizicima od siromaštva. Predviđanja iz Izvješća o starenju stanovništva iz 2018. i Izvješća o primjerenosti mirovina iz 2018. pokazuju da su reforme iz 2011. i 2013. pridonijele održivosti i relativnoj primjerenosti mirovina u dugoročnom razdoblju. Međutim, da bi se povećanje mirovina i dalje temeljilo na inflaciji (kako je odlučeno u 2018. i 2019.) i odgađala primjena faktora održivosti potrebno je poduzeti kompenzacijske mjere kojima bi se osigurala održivost mirovinskog sustava u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju. Nadalje, potrebno je donijeti mjere da bi riješio glavni problem koji se odnosi na primjerenost dohotka budućih umirovljenika, trajanje radnog vijeka i ostvarivanje uvjeta za puni radni staž u okolnostima visoke nezaposlenosti i rasprostranjene primjene ugovora o radu na određeno vrijeme i rada u nepunom radnom vremenu.
- (16) Uspješnost rezultata u području inovacija i rast produktivnosti u Španjolskoj onemogućeni su zbog niskih razina ulaganja u istraživanje i razvoj i neusklađenosti vještina s potrebama tržišta rada. Rashodi za istraživanje i razvoj u poslovnom sektoru u Španjolskoj upola su manji od prosjeka Unije, osobito u slučaju velikih poduzeća, i prisutne su značajne regionalne razlike. Na te razlike utječe niska i opadajuća stopa izvršenja javnog proračuna u području istraživanja i razvoja. Nedostatak i

neusklađenost vještina s potrebama tržišta rada dodatna su prepreka razvoju i upotrebi naprednih tehnologija, osobito u malim i srednjim poduzećima. U mnogim španjolskim regijama zaposlenost u sektorima visoke tehnologije i sektoru usluga utemeljenih na znanju znatno je manja od prosjeka Unije. Iako se izrađuju regionalne inovacijske strategije za pametnu specijalizaciju i pojednostavnjuje upravljanje nacionalnom politikom za istraživanje i inovacije, i dalje je nedostatna nacionalna i regionalna koordinacija izrade, provedbe i evaluacije politike. Da bi Španjolska ostvarila bolje rezultate u području inovacija, potrebna su značajna ulaganja u poticanje poduzetništva i novoosnovana poduzeća i njihov rast te promicanje konkurentnosti svih poduzeća i njihove prilagodbe djelatnostima koje imaju veću dodanu vrijednost, uključujući i digitalizacijom, u cilju povećanja njihove prisutnosti na međunarodnim tržištima. Potrebno je i staviti veći naglasak na javno-privatna partnerstva, suradnju akademske zajednice i poslovnog sektora i prijenos tehnologija, osobito u korist malih i srednjih poduzeća, pojačano upravljanje politikom istraživanja i inovacija na svim državnim razinama i veću usklađenost istraživačke i razvojne infrastrukture i projekata s regionalnim i nacionalnim inovacijskim strategijama.

- (17) Iako se smanjuje, stopa ranog napuštanja školovanja u Španjolskoj i dalje je visoka, uz postojanje znatnih regionalnih razlika. Ima prostora za poboljšanje obrazovnih ishoda koji se znatno razlikuju među regijama. Oba čimbenika negativno utječu na dugoročni potencijal rasta produktivnosti. Kasni se s provedbom reforme obrazovnog sustava. Poduzeća navode da je teško pronaći osobe s vještinama potrebnim za uvođenje inovacija, osobito stručnjake za informacijske i komunikacijske tehnologije. Španjolska je odobrila mjere za unaprjeđenje dualnog strukovnog obrazovanja i osposobljavanja, što bi moglo biti ključno za stjecanje vještina i kvalifikacija potrebnih za uvođenje inovacija, no i dalje je skroman interes za pohađanje tih programa. U Španjolskoj je stopa stjecanja visokog obrazovanja veća od prosjeka EU-a, no osobe sa stečenim visokim obrazovanjem teško pronalaze odgovarajuće zaposlenje. Razvoj ljudskog kapitala na svim razinama obrazovanja i osposobljavanja, uključujući visoko obrazovanje i strukovno osposobljavanje, i bolja suradnja obrazovnih ustanova i poslovnog sektora u cilju smanjenja postojećih neusklađenosti vještina, mogli bi poboljšati pristup obrazovanih mladih ljudi tržištu rada. Tako bi i poduzeća dobila ljude koji imaju vještine i kvalifikacije koje su im potrebne za poboljšanje njihovih inovacijskih kapaciteta i mogla bi u potpunosti iskoristiti potencijal rasta koji nudi digitalizacija. Podučavanje radnika digitalnim vještinama omogućilo bi španjolskim poduzećima da ostanu konkurentni u gospodarstvu koje se ubrzano digitalizira. Sve te mjere pridonijele bi smanjenju regionalnih razlika.
- (18) Regulatorna ograničenja i rascjepkanost u Španjolskoj sprječavaju poduzeća da iskoriste koristi ekonomije razmjera te kočie rast produktivnosti. Zakon o jedinstvu tržišta i dalje je važan instrument za rješavanje tih problema. Odlučnijom provedbom tog zakona i uklanjanjem identificiranih ograničenja pružanju usluga, osobito profesionalnih usluga inženjera strojarstva, arhitekata, pravnika i informatičara, poboljšale bi se mogućnosti rasta i tržišno natjecanje. Kao što je slučaj i s drugim područjima u kojima su regije ključan faktor za uspješnu provedbu reformi, boljom i održivom koordinacijom nacionalnih i regionalnih tijela mogla bi se povećati djelotvornost politika.
- (19) Nedovršeni spojni vodovi za željeznički prijevoz tereta i ograničena integracija s Unijinim tržištem električne energije i plina onemogućuju Španjolskoj da iskoristi prednosti jedinstvenog tržišta EU-a. Španjolska zato treba dodatno ulagati u povezanost elektroenergetskih mreža s ostatkom Unije kako bi do 2020. ostvarila cilj

od najmanje 10 % instaliranog proizvodnog kapaciteta za električnu energiju. Ulaganja su potrebna i kako bi se bolje iskoristila željeznička infrastruktura za prijevoz tereta, uključujući prekogranične spojne vodove s Francuskom i Portugalom i spojne vodove s lukama i logističkim čvorištima.

- (20) Ulaganja su nedostatna i u području upravljanja prirodnim resursima koja su potrebna da bi se osigurao model održivijeg razvoja. Smanjenjem potrošnje električne energije u zgradama i izgradnjom pametnih mreža i skladištenjem električne energije dobivene iz obnovljivih izvora energije mogla bi se bolje zadovoljiti potražnja. Dodatnim aktivnostima trebalo bi promicati održive načine prijevoza i kružno gospodarstvo. Određeni dijelovi Španjolske ubrajaju se u područja najizloženija klimatskim promjenama u Europi jer su postojeći vodni resursi nedostatni, zbog čega su potrebna dodatna ulaganja u infrastrukturu radi poboljšanja vodnog gospodarstva, uključujući pročišćavanje otpadnih voda, curenje vodovodnih mreža i sustav vodoopskrbe. Unatoč napretku ostvarenom posljednjih godina Španjolska još nije ispunila određene uvjete iz propisa Unije o vodnim resursima. Ispunjenjem svih tih ciljeva Španjolska bi ostvarila ekološke, gospodarske i socijalne koristi.
- (21) Kad je riječ o svim identificiranim nedostatnim ulaganjima, trebalo bi voditi računa o specifičnim regionalnim potrebama za ulaganjima. Teritorijalne razlike u BDP-u po stanovniku nisu velike, ali su veće nego što su bile prije krize, uglavnom zbog nejednakog učinka gubitka radnih mjesta u regijama. Najveće postojeće regionalne razlike odnose se na pokazatelje produktivnosti rada i socijalnog učinka za koje većina španjolskih regija bilježi lošije rezultate od prosjeka Unije. Kad je riječ o drugim socioekonomskim pokazateljima, primjerice inovacijama, poduzetništvu i konkurentnosti, prisutne su velike teritorijalne razlike. Različite regionalne potrebe za ulaganjima trebale bi se uzeti u obzir pri izradi investicijske politike.
- (22) Izradom programa za korištenje sredstava iz fondova EU-a u razdoblju 2021.–2027. mogli bi se ukloniti neki nedostaci utvrđeni u preporukama, osobito u područjima iz Priloga D Izvješću za Španjolsku⁹. To bi Španjolskoj omogućilo da na najbolji način iskoristi ta sredstva u određenim sektorima, vodeći računa o regionalnim razlikama i o specifičnoj situaciji Kanarskih otoka kao najudaljenije regije. Jačanje administrativnih kapaciteta države za upravljanje tim sredstvima važan je čimbenik uspješnosti takvog ulaganja.
- (23) Komisija je u okviru Europskog semestra 2019. provela sveobuhvatnu analizu ekonomske politike Španjolske i objavila je u Izvješću za Španjolsku za 2019. Ocijenila je i Program stabilnosti za 2019. i Nacionalni program reformi za 2019. te mjere poduzete nakon preporuka upućenih Španjolskoj prethodnih godina. Komisija je u obzir uzela ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socioekonomsku politiku u Španjolskoj nego i njihovu usklađenost s pravilima i smjernicama Unije jer je potrebno unaprijediti opće gospodarsko upravljanje u Uniji na način da se s razine Unije pridonosi budućim nacionalnim odlukama.
- (24) Uzimajući u obzir tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Program stabilnosti za 2019. i njegovo je mišljenje¹⁰ posebno navedeno u preporuci 1. u nastavku.
- (25) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i tu ocjenu, Vijeće je ispitalo Nacionalni program reformi za 2019. i Program stabilnosti za 2019.

⁹ SWD(2019) 1008 final.

¹⁰ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97.

Preporuke Vijeća donesene u skladu s člankom 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama od 1. do 4. u nastavku.

PREPORUČUJE da Španjolska u 2019. i 2020. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Osigurati da stopa nominalnog rasta neto primarnih državnih rashoda u 2020. ne premaši 0,9 %, što odgovara godišnjoj strukturnoj prilagodbi od 0,65 % BDP-a. Poduzeti mjere za jačanje fiskalnog okvira i okvira za javnu nabavu na svim razinama vlasti. Očuvati održivost mirovinskog sustava. Iskoristiti neočekivane prihode za brže smanjenje udjela duga opće države.
2. Službama za zapošljavanje i socijalnim službama osigurati kapacitete koji su im potrebni za pružanje djelotvorne potpore. Poticati prelazak s ugovora o radu na određeno vrijeme na ugovore o radu na neodređeno vrijeme, uključujući pojednostavnjivanjem sustava poticaja za zapošljavanje. Poboljšati potporu obiteljima i ukloniti razlike u dostupnosti potpora koje pružaju nacionalne službe za zapošljavanje i regionalnih programa zajamčenog minimalnog dohotka. Smanjiti razinu ranog napuštanja školovanja i poboljšati obrazovne ishode, vodeći računa o regionalnim razlikama. Povećati suradnju obrazovnih ustanova i poslovnog sektora u cilju poboljšanja stjecanja vještina i kvalifikacija relevantnih za tržište rada, osobito u području informacijskih i komunikacijskih tehnologija.
3. Usmjeriti investicijsku politiku na poticanje inovacija, učinkovitosti resursa i energetske učinkovitosti, nadogradnju željezničke infrastrukture za prijevoz tereta i proširenje energetske veze s ostatkom Unije, vodeći računa o regionalnim razlikama. Poboljšati djelotvornost politika kojima se podupiru istraživanje i inovacije.
4. Osnažiti provedbu Zakona o jedinstvu tržišta usklađenjem, na svim državnim razinama, propisa o dostupnosti i obavljanju poslovnih djelatnosti, osobito uslužnih djelatnosti, s načelima tog zakona i poboljšanjem suradnje administrativnih jedinica.

Sastavljeno u Bruxellesu

*Za Vijeće
Predsjednik*